

2013

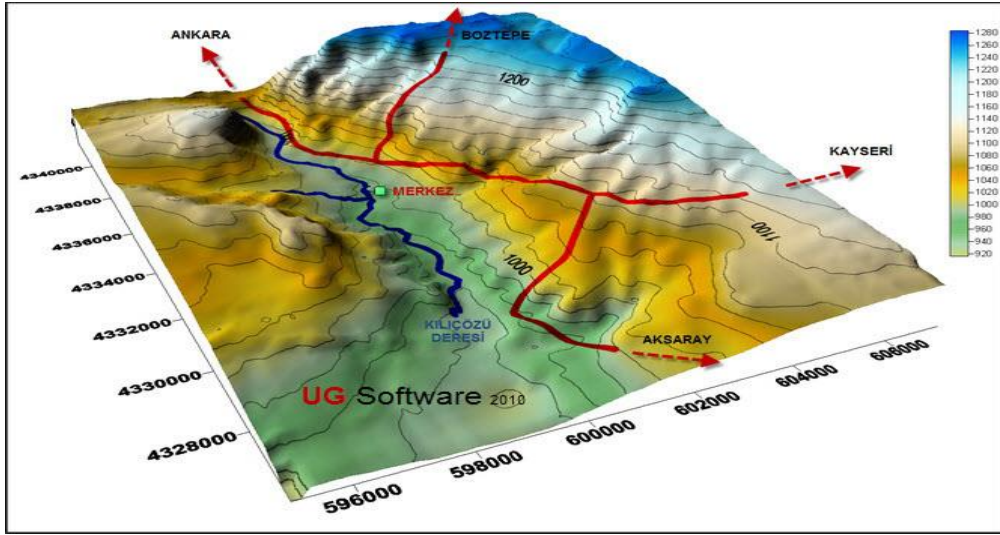
KIRŞEHİR AFET DURUMU RAPORU

*KIRŞEHİR YATIRIM DESTEK OFİŐİ
GÖKHAN GÖMCÜ*

1.1 JEOMORFOLOJİK DURUM

İl toprakları güney ve güneybatıda Kızılırmak, batı ve kuzeybatıda Kılıçözü deresi, kuzey ve kuzeydoğuda Delice ırmağı, doğuda Seyfe Gölü çöküntü alanı ile çevrilidir. Kırşehir, ortalama yüksekliği 1000 m.ye ulaşan geniş bir yayla görünümündedir. Kırşehir Masifi olarak da adlandırılan bu plato; bir kaç dağ kültesi ile engebelenmiş, Kızılırmak, Delice ırmak ve kolları tarafından yarılmış dalgalı bir düzlüktür. Bu plato üzerinde Seyfe Gölü kapalı havzası yer alır. Yüksekliği 1500 m.yi aşan dağların sayısı oldukça azdır. İl topraklarının; % 64.5'i plato, % 17,2'si dağlık alan, % 18,3 ova ile kaplıdır.

Şekil 1: Kırşehir Eş Yükselti Modellemesi

İlde çok az bir alanı (% 17.2) kaplayan dağlar, "Kırşehir Masifi" olarak adlandırılan ana plato üzerinde kuzeyden başlayıp güneybatıya ve güneydoğuya doğru açılarak il topraklarını engebelenir. Bu engebelerin ortalama yükseltisi 1500-2000 m. arasında değişir. İl topraklarının kuzey kesiminde Çiçekdağı, Orta kesiminde Baran dağı ve Kervansaray dağı önemli yükseltilerdir.

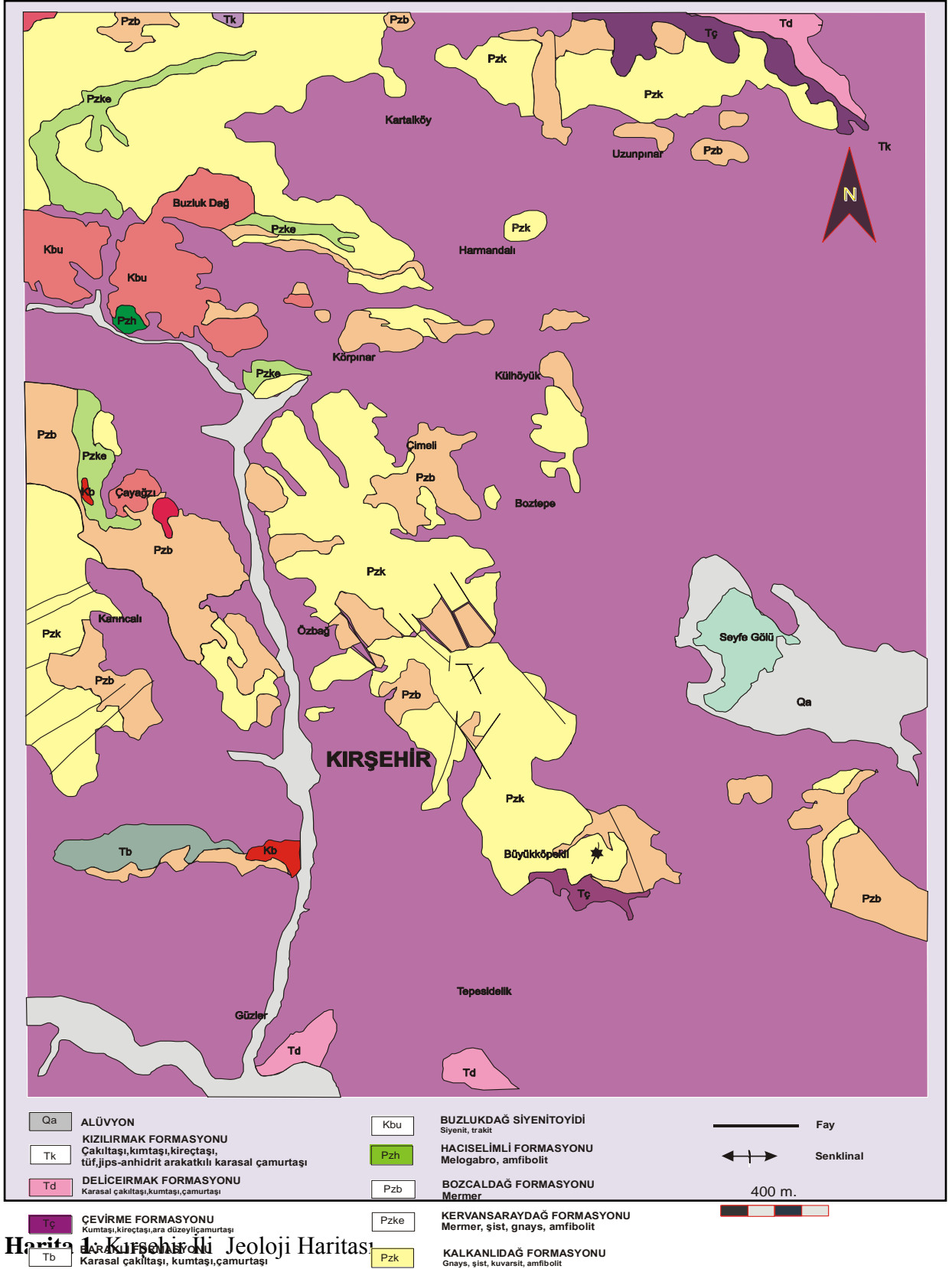
Kırşehir il topraklarının % 18.3'ünü ovalar teşkil eder. Bunların başlıcaları olan Seyfe Ovası, ilin kuzeydoğusunda, Çuğun Ovası kuzeyinde, Güzler Ovası ise güneyinde yer alır.

1.2 JEOLojİK DURUM

Bölgede dört grup kayaç yüzeyler Stratigrafik olarak Kırşehir, aşağıda açıklanan formasyonlar üzerinde yer almaktadır.

Bunlar; yaşlıdan gence doğru;

1. Kırşehir Masifi
2. İnrüzifler
3. Traverten (Qt)
4. Alüvyon(Qa)

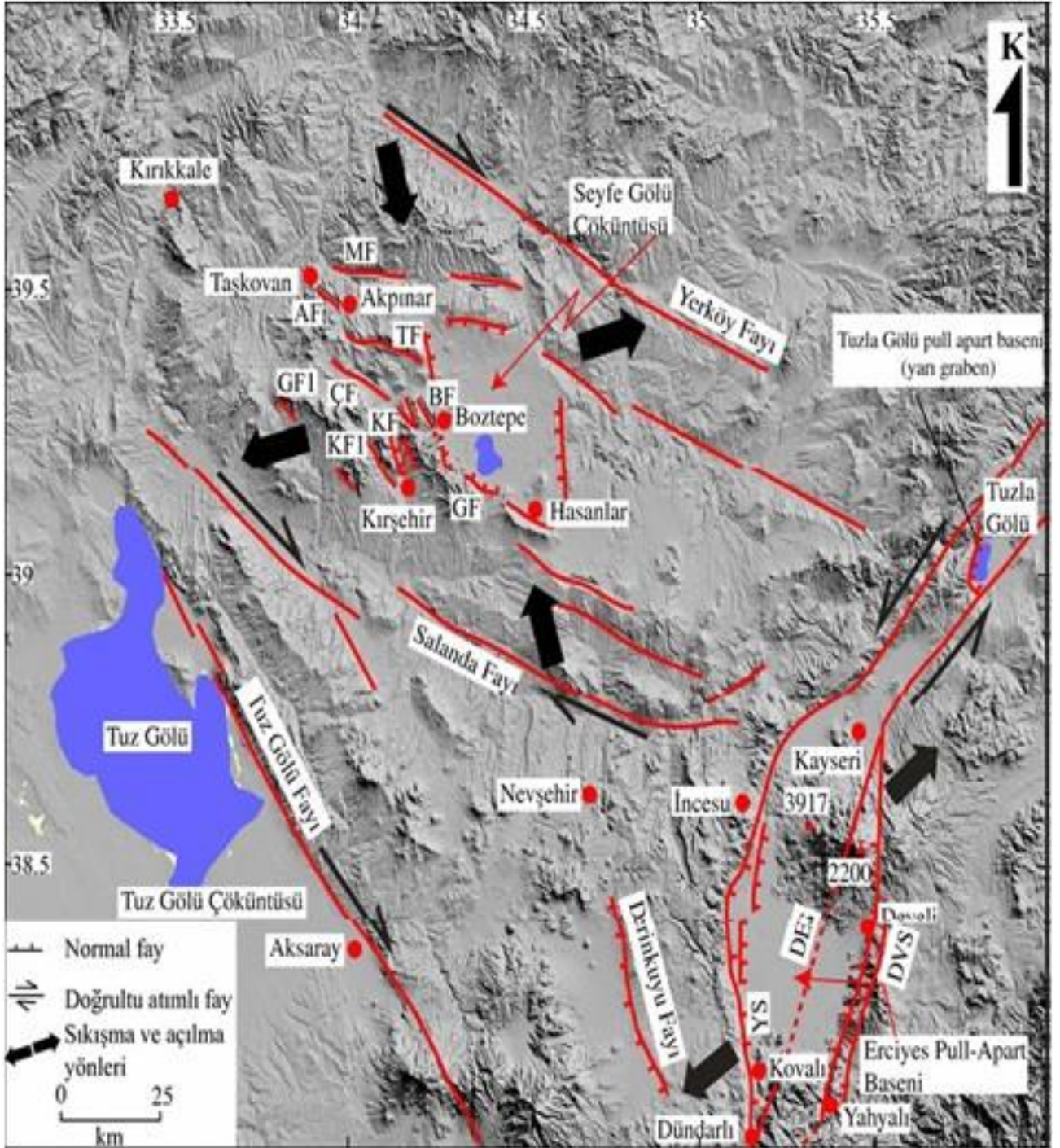

Harita 1. Kırşehir İli Jeoloji Haritası

Fay hatlarının çoğu KD-GB, bir kısmı D-B, çok azı da KB-GD uzanımlıdır. Kırşehir yöresindeki neotektonik yapılar, en batıdaki Tuzgölü Fay Zonu ile Keskin Mucur güneyi arasında yer alan Kırşehir Fay Seti'dir.

1.2.1. Tuzgölü Fay Zonu (TFZ)

Orta Anadolu kristalen karmaşığının batısını sınırlayan bu fay zonu aynı zamanda pliyokuvaterner yaşlı Tuzgölü çöküntüsünün doğu kenarını kontrol etmektedir. Fay zonu boyunca gözlenen en önemli özellikler; fay diklikleri, oldukça geniş yayılım gösteren alüvyon yelpazeleri ve güneyde Hasandağ yörelerindeki volkanizma ile sıcak su kaynaklarıdır. Şereflikoçhisar dolaylarında normal fay karakterinde olan ve horst graben türü yapılar oluşturan fay zonu, Aksaray güneyinde verrev atımlı ve sağ yanal atımlı fay özellikleri kazanır.

Harita 2:Kırşehir Fay Hattı Haritası

1.2.2. Kırşehir Fay Seti (KFS)

Tuzgölü fay zonunun doğusunda Keskin, Kırşehir, Mucur ve daha güneyinde Nevşehir'in kuzeyinde yoğunlaşan, genelde KB-GD uzanımlı faylar Kırşehir Fay Seti olarak tanımlanmıştır. Bu fay seti içinde iki önemli fay yer almaktadır. Bunlar:

a) Salanda Fayı:

Kırşehir Fay Seti'nin güney ucunda yer alan ve yaklaşık KB-GD uzanımlı olan bu fay, yaklaşık 60 km uzunluğundadır. Fay boyunca çok sayıda sıcak su kaynağı yer almakta olup, normal fay bileşeni olan sağ yanal doğrultu atımlı bir faydır.

b) Akpınar Fayı:

Bu fay yaklaşık KB-GD uzanımlı olup, kuzeyde Keskin ile güneyde Seyfe Gölü'nün güney kesimi arasında yer alır.

Bu iki önemli fayla beraber Kırşehir Fay Seti'nde KB-GD uzanımlı faylar da mevcuttur. Bunlar Mucur'un kuzeyi ile Kırşehir'in kuzeyinde gözlenir.

2. AFETSELLİK

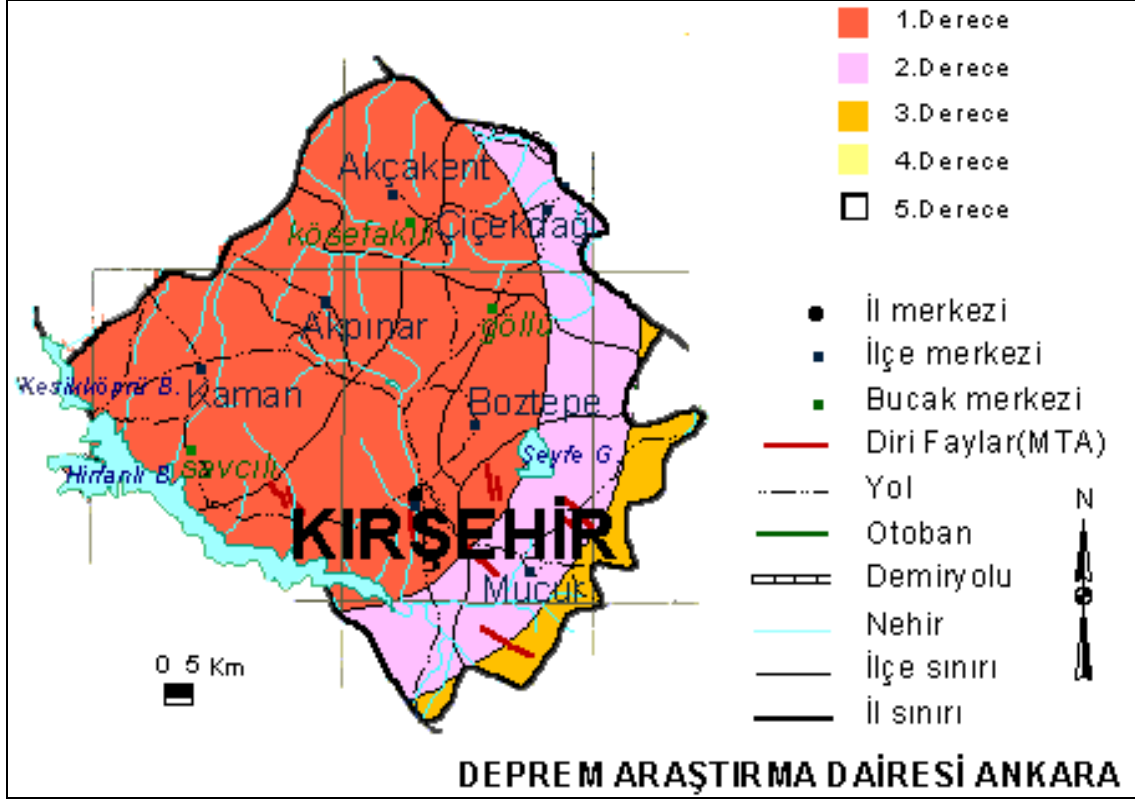
2.1 DEPREM

Kırşehir İli, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve Bakanlar Kurulunun 18/04/1996 tarih ve 96/8109 sayılı karar ile yürürlüğe girmiş olan "Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası'nda" I. Derece Deprem Bölgesi'nde yer almaktadır.

1900 öncesi tarihsel depremlere ait yeterli aletsel kayıt olmadığından, bunlara ilişkin bilgilerin çoğu yabancı kaynaklı tarihi belgelere ve kulaktan kulağa aktarılan söylentilerin yazılı metinlerine dayanmaktadır.

Bu depremler 19.04.1938 tarihinde meydana gelen 6.6 büyüklüğündeki Akpınar depremi ile 21.04.1983 tarihinde oluşan 4.7 büyüklüğündeki Ankara depremidir.

Köşker, Deveci, Alışar, Hanyeri, Tatarilyas, Homurlu, Çürükler, Pala, Hüyük, Gölhüyük köylerinde evler tamamen yıkılmış veya kullanılamaz duruma gelmiştir. Bu depremde 3860 bina yıkılmış veya kullanılamaz duruma gelmiş ve 149 can kaybı olmuştur. Bölgede 26 Nisan 1938 tarihli kararneme uyarınca 1 milyona yakın masraf yapılmış, çadır, sıhhi malzeme ve gıda yardımları gönderilmiştir Ana şok saat 13.00 civarında meydana gelmiş, fakat esas can ve mal kaybına, 20 Nisan'da saat 1:25 ile 1:27 saatleri arasında oluşan artçı depremlerin etkili olduğu sanılmaktadır.

Harita 4:Kırşehir ve İlçelerinin Deprem Derecelerini Gösterir Harita

Kırşehir Ve Civarında Olmuş Hasar Yapıcı Depremler

Tablo 1: 240-1900 yılları arasında Orta Anadolu’da oluşmuş tarihsel depremler

Tarih(yıl/ay/gün)	Koordinatlar	Yer	Şiddet
240		Kayseri-Sivas	IX
1104		Niğde	IX
1190	37.15-33.20	Karaman-Konya	VIII
1205	38.70-35.50	Kayseri	VIII
1168.08.12		Beypazarı	
1168.08.15		Ankara	
1695.01.01		Sivas	
1704.06.09		Kayseri	
1706.12.26		Konya	
1714		Kayseri	VII
1717.05.09	38.70-35.50	Kayseri	VIII
1754.09.16	39.75-37.00	Kangal(Sivas)	VII
1779.03.14		Divriği(Sivas)	
1794.07.18		Çorum	
1835.08.23	38.30-35.50	Develi(Kayseri)	VIII
1845	40.60-33.60	Çankırı	V
1866	33.80-31.90	İlgin(Konya)	VI
1871		Konya	VI
1888		Çankırı	V
1897.07.02	39.75-31.10	Beylikahır (Eskişehir)	V

1938 Akpınar Depreminde Yıkılan Kırşehir Köyleri:

Tamamen Yıkılmış Köyler: Köşker, Y. Köşker, Akpınar, Doğancı, Hacı Selimli, Taşkovan, Hanyeri, Eldere, Deveci, Alışar, Tatarilyas, Homurlu, Göllühüyük

Bazı Evleri Yıkılmış Köyler:Sofular, İsa Hocalı, Yeni Yapan, Hacı Mirza, Hamitköy, Aşağı Sofrazlı, Çeşit Obası, Kara Ova, Büyük Abdi Uşağı, Çebişler, Kelismail Uşağı

2.2 HEYELAN

İl geneli aktif heyelan bölgesinde yer almamaktadır. Bu tarihe kadar yaşanmış, ağır mal ve can kaybına neden olan heyelan olayı kaydedilmemiştir.

Çiçekdağı ilçesine bağlı Alimpınar, Harmanpınar, Kızılcı ve Hacıoğlu köylerinde meydana gelen heyelan nedeniyle 1992 yılında Afete Maruz Bölge ilan edilmiştir. Tepecik ve Safalı Köylerinde de küçük çapta heyelan afeti yaşanmış, fakat genel hayata etkili olmamıştır.

2012 yılında ise Akpınar İlçesi Kelismailuşağı Köyünde Heyalan meydana gelmiş, Bakanlar kurulu kararıyla Afete Maruz Bölge ilan edilmiştir.

2.3 SEL

Kırşehir ili ağır hasarlar yol açan su baskını- sel olaylarının sık görüldüğü bir coğrafyada yer almamaktadır. Bunun yanında Merkez ilçe ve Çiçekdağı yerleşmelerinde su baskını- sel olayı gözlemlenmektedir.

Yakın tarihlerde merkez, Dulkadirli Beldesi (merkeze bağlı), Akpınar, Boztepe ve Çiçekdağı ilçelerinde hafif hasarlı olaylar meydana gelmiştir.

3. YERLEŞİME UYGUNLUK DURUMU

Şubat 2008 tarihli Kırşehir Merkez İlave-Revizyon İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporuna göre Kırşehir ilinin yerleşime uygunluk (UA) durumu 5 kategoride değerlendirilmiş olup Önemli Alanlar 1 (ÖA 1), Önemli Alanlar 2 (ÖA 2), Önemli Alanlar 3 (ÖA 3) ve Uygun Olmayan Alanlar (UOA) olarak tanımlanmıştır.

(Ek 2- Yerleşime Uygunluk Haritası)

Uygun Alan (UA) : Eğimin yaklaşık %0-10 arasında değiştiği alanlar olup, Kızılırmak Formasyonunun az-çok katı killi, siltli birimler bulunmaktadır.

Önemli Alanlar 1 (ÖA 1) : Alüvyon birimlerin yüzeylendiği alanlar olup yeraltısuyu seviyesinin yüzeye yakın olması nedeniyle sınılaşma riski bulunmaktadır.

Bu alanlarda sürekli akış özelliği gösteren Kılıçözü Deresi ve tüm kuru derelerle ilgili taşkın riski bulunmaktadır.

Önlemleri Alanlar 2 (ÖA 2) : Kızılırmak Formasyonunda eğimin yaklaşık %0-10 arasında değiştii alanlar olup, çakıllı az kumlu siltli birimler bulunmaktadır. Bu alanlarda derelerle ilgili taşkın riski dikkate alınmalıdır.

Önlemleri Alanlar 3 (ÖA 3) : Bu alanlarda eğim yaklaşık %20-40 arasında değiştii alanlar olup, tamamı kaya birimlerden oluşmaktadır.

Uygun Olmayan Alanlar (UOA) : Bu alanlarda eğim yaklaşık %30 dan fazla olan dar ve derin dere yatakları ile kaya birimlerin yüzeylendiği alanlardır.

